

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΒ΄.

* ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 20 ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΗ 1914 *

ΑΡΙΘΜΟΣ 531

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΙΚΗΤΑΣ ΑΝΤΡΗΣ. Νησιώτικες ιστορίες—Γρουσουζιά
ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Ύμνοι.
ΜΑΡΙΑ ΖΑΜΠΑ. Καράβια.
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ. Γόρσι από την τιτανομαχία.
ΜΕΝ. ΜΑΓΝΗΣ. Νέα βιβλία.
Α. ΜΟΙΡΑΣ. Πρώτα ανθρώπους...
Μ. Ρ. Νεοτουρκισμός.
ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Οί ανήστραφτοι.
ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

“ΥΜΝΟΙ,”

ΚΡΥΦΟ

Τόσο πολύτιμο είναι ό,τι μου δίνεις
μέ την άπλή, αγαδόφοτη ύπαρξή σου,
που λέω και τη ζωή πώς μου άπαλύνεις
άπ' τη σκληράδα μιας ψυχής άβύσσου.
Άπάνου στην ειδή την όμορφή σου
μια νότα πόνου για τον κόσμο κλείνεις,
μα το χαμόγελό σου που μ' άφίνεις
τό νοιάθω σά δροσιά του παραδείσου..
“Ω τίποτα δεν πιθυμώ να μάθης,
μη σε πλανέψη ή πονηριά και χάρης..
Θέλω όπως πάντα άθωα νύχθη; σιμά μου,
να πής από την άδολη χαρά μου,
και το τραγούδι αυτό μου να διαβίσης
και πάλι άνυποψίαστη να περάσης.

Σ' ΕΝΑ ΝΕΚΡΟ ΣΤΑ ΞΕΝΑ

Φίλε γλυκέ γλυκέ, τη δυστυχία σου
άλλος κανείς, δε γνώρισε από μένα.
Μου είχες εμπιστευτεί τα μυστικά σου
πρι ύγύριστος μᾶ; φύγεις για τα ξένα.
Πόσο μικρή άφορηή το πάραγγιά σου!
Πόσο βαθιά τα χείλη πικραμένα!
Μια πλούσια ζήση άπλώνοταν μπροστά σου
και όλο το φως του ήλιου χαρά για σένα...

“Αχ κοίνο μια όμορφιά, κύμα το νάζι,
δυό μάτια, ένα χαμόγελο που σφάζει,
μια συντυχία μοιρόγραφη που εύφραίνει,
μιαν άπιστία που άβέβαιη σε μαραίνει,
έσεις, έσεις του άράξατε στα στήθη.
Σᾶς πήρε συντροφιά και άποκοιμήθη..

ΓΙΑ ΕΝΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Το σπίτι σου στην άκρη άπ' την πλατεία
στρατ ώτες όλη κι όρματα γεμάτη.
Κομπασιμένη άλλαλάξει ή πολιτεία
γυρεύοντας με όρμη μια δόξα άκράτη.
Ήχοι βάρβαροι σπουν την ήρεμία
που άπλώνεται πουρνό σε όνειρων πλάτη.
και συ με μιας άρώστιας άγωνία
ξεψυχᾶς στο θλιμένο σου κορβάτι..
“Ω τη φωνή σου! άφώρεσμα στη χώρα
που όρέγεται τραλό μεθύσι μ' αίμα.
Κατάρα ή Νίκη ανάδωμα του ίχώρα.
Με τα βιβλία δε σώρωσε το ψέμα..
Και νά, ένω σβιούν του νοῦ σου τα διαμάντια
στριγγά λαλούν οι σάλπιγγες άφάντια.

ΣΕ ΠΑΛΙΟ ΦΙΛΟ

“Αγορες οι ψυχές μας για τη γνώση,
μα φλογισμένες πάντα στη λαχάρα.
Τον ήλιο της ζωής, να μᾶς πρῶση
προσμέναμε, χτυπώντας την κιθάρα.
Άδερφωμένοι οι δυό είχαμε όμῶσει
να διαβοῦμε του κόσμου την άντάρα.
Μά, ω φίλε μου παλιέ, σαν ήρθε ή γνώση
της διγνωμᾶς μᾶς χώρισε ή κατάρα..
Λοξοί είν' οι δρόμοι της ζωής: άγκάθια
γύρω τριγύρω άξάινουν θρασμένα.
“Αλλ που ταπεινώνεται στα πάθια!
Πόσο πικρά τα λόγια έχεις για μένα..
Μά τ' είμαι έγώ; Των ίσκιων κυνηγής,
του ανθρώπινου καμηού φτωχός λυράρης.

ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΕΡΩΤΑ

“Ω σούρουπο άλαφρό, γλιστρᾶς άγάλι
μες στοῦ άποδειλινου τη ρόδινη ώρα,

και πάνου απ' τὸ σκυμένο μου κεφάλι
σὰν καταχνιά σαλεύεις μαυροφόρα.
Μὲς στ' ἀνοιχτὸ μπρὸς μου βιβλίο, σὰ ζάλη
θολή, σιγαμολιέσαι ὦρα τὴν ὦρα.
Τὴν ὑπαρξή μου ἰσικιάς, καὶ στήν ἀγκύλη
τῆς λησιμονιάς μου, ἀργοτυλίξ τὴ χώρα..
Ὡ ἄς εἶταν ἀλαφρὰ εἶσι καθὼς σβήνεις
τὰ πράματα ὅλα γύρω στὸ σαλόνι,
νάσβηνες καὶ τὴ φλόγα μιᾶς ὀδύνης
ποὺ μῆτε θάνατος τὴν ξαλαφρώνει,
καὶ νὰ κατακυλοῦσες μου τὴ ζήση
μὲ μιᾶς χυδαίας ἀγάπης τὸ μεθύσι.

ΔΕΣΜΑ ΛΥΤΡΩΜΟΥ

Μὲ βρῆκαν τὰ μεσάνυχτα σκυμένο
τραγουδί νέο, γιὰ σέ, νὰ μαστορεύω,
στὴ φράση καὶ στὰ μέτρα νὰ παλεύω
γιὰ τὸ γερὸ τὸ στίχο, τὸ δεμένο..
Ἄσε νὰ φανταστῶ, νὰ μὴ λαθεύω,
λύγισμα, χάρη, πρόσωπο γραμμένο,
τῆς μελωδίας τὴν τέχνη ποὺ γυρεύω
μὲς στὸ γερὸ κορμί σου τὸ δεμένο..
Τοῦ κάκου. Δὲ βολεῖ νὰ καταστρώσω
μὲ τὴ λύρα, τὸ δρόμο ποὺ χαράζει
κῆμα καημοῦ ποὺ μέσα μου σπαράζει.
Στὰ κουρασμένα βλέφαρά μου ὡστόσο
τὸν ὕπνο ἀποζητῶ. Καὶ τὰ δέσμά του
ὦ! ἄς εἶναι λυτρωμοῦ, σὰν τοῦ θανάτου.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΝΕΟΤΟΥΡΚΙΣΜΟΣ

Οἱ Νεότουρκοι ὅταν ἦρθανε στὰ πράματα κατὰ τὰ
1908 ἐφώναζαν μέσα στὸ συνέδριό τους :

— Κάτω ὁ Χαϊτή !

— Μαχαίρι στὸν Ἕλληνα γκιαούρ !

Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή μᾶς ἔδειξαν τὴν κακία
τους, ἐνῶ ἡμεῖς ἀνοίξαμε τὴν ἀγκαλιά μας. Γιὰ τὸν
Τούρκο δὲν ὑπάρχει ἐχθρὸς ἄλλος ἀπὸ τὸν Ἕλληνα.

Ὅταν φωνάζουν μὲ λύσσα «γκιαούρ», τὸ θολομένο
μάτι τους ἀπὸ τὸ μῖσος ἀντικρύζει τὸν Ἕλληνα.
Ἄν τοὺς νοιάζει ἂν τὴν Τουρκιὰ τὴν πάρουν Βούρ-
γαροί, Ρῶσοι, Ρουμάνοι, Σέρβοι. Ἕλληνας μονάχα
νὰ μὴν τὴν πάρει.

Μετὰ τὴν καταστροφή τους ἀπ' τὸ συμμαχικὸ πό-
λεμο ἠἀπόφασή τους γιὰ τὸ διώξιμο τοῦ Ἑλληνισμοῦ
ἀπὸ τὴν Ἀσία καὶ τὴν Θράκη ἐπάρθηκε σὲ μιὰ συνε-
δρίαση στὴ Λέσχη τῆς Σταμπούλ. Ἐσκέφτηκαν : Τώρα
ποὺ ἡ Ἑλλάδα μεγάλωσε θὰ θελήσει καὶ τὴν Μικρα-

σία. Γιὰ νὰ μὴν ἔχει κανένα δικαίωμα ἐκεί, πρέπει νὰ
ξεπατωθεῖ ὁ Γιουναλισμός. Ὁ Χαϊτή Ἀδὴλ ἐστάθη-
κε γιὰ νεκροθάρτης τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴ Θράκη καὶ
ὁ Ραχιμὴ μπέης στὴ Σμύρνη.

Οἱ Τούρκοι φωνάζουν πάντα— τὸ Κράτος μας.—
Ἄλλὰ αὐτὸ πρέπει νὰ μάθουν : Εἶναι Κράτος τους; Σὲ
Κράτος ποὺ δὲν ἔχουν ἐμπόριο, ἐπιστήμη, γράμματα,
θέατρο, ἐφημερίδα, μποροῦνε νὰ νοιώσουν τὸν ἑαυτό
τους νοικοκύρη; Ὁ γκιαούρης ποὺ τὰ ἔχει οὐλα αὐτὰ
αὐτὸς εἶναι καὶ περισσότερο νοικοκύρης. Δὲν τὰ ἔχουν
λοιπὸν οἱ Τούρκοι καὶ κλαῖνε γι' αὐτὸ καὶ θέλουν μο-
νομιᾶς νὰ τὰποχτήσουν. Ἀνοίγουν ἕνα φούρνο μὲ
Τούρκο ζυμωτὴ καὶ διώχουν τὸν Ἕλληνα. Ψωμί δὲν
παίρνουν καλοψημένο οὔτε Τούρκοις οἰκογένειες. Ξα-
ναφωνάζουν τὸν Ἕλληνα ψωμά. Ἀνοίγουν ἐμπορικὸ
κατάστημα καὶ ξεροσταλιάζουν ἀπ' τὴν αἰγὴ ἕως τὸ
βράδι στὰ πόδια χωρὶς πελάτες. Κάνουν τὸν κοιμισιο-
νάριο καὶ τοὺς κλέβουν οἱ Ἑβραῖοι.

Φυσιολογικὰ λοιπὸν δουλεύουν νὰ πιάσουν ρίζες,
δὲν ἀρπάζαν τίποτα ἀπὸ τὸν Εὐρωπαϊκὸ πολιτισμὸ
τόσα χρόνια καὶ ἀπὸ τὴ δική μας ἔξυπνάδα. Ὅποιος
ἔζησε στὴν Τουρκιὰ ξέρει καλά ὅτι οἱ Τούρκοι γιατροὶ
μονάχα χαμάληδες κοιτάζουν. Λικές τους φαμίλιες τρέ-
χουν στοὺς γιατροὺς μας καὶ ἀγοράζουν τὰ φάρμα-
κά μας.

Κανένας δὲν ἔχει τὴν ἀξίωση νὰ μὴν προσδέψουν
καὶ νὰ μὴ σπουδάσουν. Οὔτε μπορεῖ κανένας νὰ
τοὺς κατηγορήσῃ γιὰτὶ θέλουν νὰ πᾶνε μπρὸς. Τὸ
λάθος τους εἶναι ὅτι ζητᾶνε μονομιᾶς νὰ κάνουν
θαύματα. Καὶ θαύματα στὴν ἐποχὴ μας τοῦλάχιστο
δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ γένουν.

Ἡ ἐπίδοση τοῦ Τούρκου εἶναι μεγάλη στὴν
τεμπελιά καὶ στὸ χαμαλίκι. Σ' αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια
ὅτι ἔχουν τὸ ρεκόρ.

Δὲν τὸ γράφω γι' ἀστεῖα. Εἶναι οἱ περισσότεροι
Τούρκοι τεμπέληδες ἀπὸ τὰ τσιφλίκια ποὺ ἔχονε καὶ
χαμάληδες γιὰτὶ δουλεύουνε γύρω στὸ χωράφι. Ἐ-
πειτὰ τὴ συνήθεια ποὺ ἔχονε νὰ ζοῦνε οἱ περισσό-
τεροι ἀπὸ τὸ κουβέρνο χωρὶς νὰ δουλεύουν εἶναι
εὐκόλο νὰ τὴν κόψουν;

Οἱ Νεότουρκοι ὅμως λογάρισαν ὅτι σὲ πέντε
μῆνες μέσα ὁ Τούρκος εἶναι σὲ θέση νὰ κάνει τὸν
ἐμπορο, τὸ γιατρό, τὸ δάσκαλο, τὸν κοινωνιολόγο,
νὰ σασίση τὸν κόσμο μὲ τὴν κατασσοσύνη του. Τὸ
ταίπουρο καὶ ὁ ἀργιλὲς ὅμως δὲν ἔταψε. Φωτιὰ σὲ
κάθε Ἑλληνικὸ σπίτι. Ἀρπαγμα τὴ λίρα καὶ τὴν
περιουσία κάθε χριστιανοῦ. Πέταγμα ἡ γκιαουροσύνη
στὴ θάλασσα, ἄς πάει στὴν Ἑλλάδα της. Μὰ ἡ
γκιαουροσύνη εἶναι κολώνα τοῦ σπιτιοῦ καὶ θὰ πέση
σὰ φύγη. Ὅχι, φωνάζουν οἱ Τούρκοι, ἡμεῖς τὸ στή-
ριγμα, ἡμεῖς θέμελα ἐδῶ κάτω. Φεύγουν οἱ γκιαού-
ρηδες, κλειοῦνται στὰ σπίτια τους καὶ ἀρχίζουν τὴν
ληστεία σὲ πόλεις καὶ χωριὰ οἱ Βασιβουζοῦκοι. Πα-
λάτια κάτασπρα μὲ μάρμαρα σκαλισμένα τὰ βρωμί-
ζουν οἱ Βασιβουζοῦκοι. Ἀνοίγουν ἀποθήκες καὶ ἀρ-

πάζουν δέρματα, ρούχα, φάρμακα, ὅ,τι πιάσουν σιὰ χέρια τους τρέχουν νὰ τὸ πωλήσουν στὸν Ἑβραῖο πὸν τρέμει ἀπὸ τὴ χαρὰ του καὶ χαϊδεύει τὰ γένηα του γιατί ὁ Ἕλληνας δέχεται μαχαίρι μέσα σιὰ φυλοκάρδια του.

Ποιὸ εἶνε σήμερα τὸ ἀποτέλεσμα; Ἡ Τουρκία ἔμεινε μονάχη. Σταμάτησε τὸ ἐμπόριο καὶ δὲν ἔχει λεφτὰ νὰ φᾶνε οἱ ὑπάλληλοι. Ὅσα κλέβουν, δὲ φτιάχνουνε. Στρατολογία ἀμέσως στοὺς χριστιανοὺς νὰ πάρουν λίρες. Ἔτσι ὁ τόπος ξεξουμίστηκε καὶ σήμερα εἶναι κουρέλι βρώμικο. Ἀντὰ οὐλα δὲν μποροῦν νὰ στηρίξουν ποτὲ ἓνα Κράτος, δὲν μποροῦν νὰ τοῦ δώσουν ζωὴ καὶ δύναμη. Σκελετὸς ἔμεινε καὶ θὰ σωριασθῆ μιὰ μέρα. Οἱ νόμοι οἱ γραφοὶ πὸν δὲν ἀλλάζουν ποτέ, τὸ φινερῶνουν. Ὅσο γιὰ τὸ χαντάκωμα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς στὴν Τουρκία, ἐγὼ ἔχω τὴ γνώμη ὅτι τὴν θὰ δείξῃ τὴ δύναμὴ της. Οἱ Τούρκοι σὸ τρεμουλιασμά τους θὰ πιαστοῦν ἀπὸ μᾶς νὰ περπατήσουν γιὰ νὰ φτιάσουν μιὰ ὄρα γρηγορότερα σὸ μεζάρι τους. Τὸ δέντρο πὸν ἔχει ρίζες χιλιάδες μέτρα κάτω στὴ γῆ δὲν ἔχει φόβο ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ποτάμια. Μπορεῖ μάλιστα τὸ Ἑλληνικὸ δέντρο νὰ εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ τὸ αἷμα. Τώρα ἡ Ἑλληνουριὰ τῆς Μ. Ἀσίας θὰ θεριέψῃ περισσότερο γιατί πόνεσε, ἔκλαψε, πνίχτηκεν, λερώθηκεν, στέναξε, ντροπιάστηκε ἡ μάνα, ἡ ἀδελφὴ καὶ τὸ ἀμούστακο ἀγόρι, ἔφτυσε αἷμα ὁ πατέρας ἀπὸ τὴν κλωτσιὰ τοῦ Βασιβουζούκου. Γιὰ νὰ ξυπνήσουν ἐκεῖ, ἔπρεπε νὰ τοὺς χτυπήσῃ μαχαίρι ἄγριο, ἀτότσιμι.

Δὲ λιγοψυχῶ. Ραῖνοι μ' εὐγνωμοσύνης λόγια τὸ Νεοτουρκισμὸ πὸν ἄνοιξε τὴν πληγὴν καὶ χύθηκε τὸ αἷμα. Χωρὶς αἷμα, λευτεριά δὲν ἔρχεται. Εἶναι ἡ μεγάλη ἀλήθεια πὸν σάρωσε τοὺς βάρβαρους λαοὺς ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου. Σὲ μιὰ πολιτεία τῆς Μακεδονίας ἓνας καπετάνιος στὰ 1906 δὲν μποροῦσε νὰ νοιώσῃ τὴ δύναμη τῶν Ἑλλήνων. Σ' ὅσους καὶ ἂν εἶπε τὸ μυστικὸ του τοῦ γύρισαν τὴν πλάτη. Μιὰ νύχτα ἔσφαξε πέντε νοικοκυραίους καὶ τὸν παπᾶ καὶ διαλάλησε ὅτι τοὺς ἔσφαξαν οἱ Βούργαροι. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ χωριὸ ἔβγαλε σαράντα παιδιά στὰ βουνά.

Ὁ Νεοτουρκισμὸς μοιάζει σὰν τὸν ἀδέξιο, ἀμόρφωτο καὶ τσαρλατάνο χειροῦργο πὸν λέει. — Ἡ τὸν γλυτώνω ἢ τὸν σιέλω στὸν κάτω κόσμο. Κ' ἐπειδὴ εἶναι ἀδύνατο νὰ τὸν γλυτώσῃ, τὸν ξεμπερδεύει.

Τέτοιες οἱ σκέψεις τῶν Νεοτούρκων γιὰ τὸ Κράτος τους. Ἄλλοι δικοὶ μας πὸν ἐμελέτησαν τὸ Νεοτουρκισμὸ καὶ λογαριάζουν τὸ αὔριο καὶ ὄχι τὸ σήμερα, ἄκουσα νὰ τοὺς θαυμάζουν καὶ νὰ τοὺς δοξάζουν.

Κάποιος μάλιστα εἶπε ὅτι ὁ Ἐμβέρ—μεταξὺ μας, παρακαλῶ—εἶναι Ἑλλην ἀξιωματικὸς, γι' αὐτὸ πολυτεύεται ἔτσι.

Ἐγὼ τὸ πιστεύω.

M. P.

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΙΤΑΝΟΜΑΧΙΑ

Καθὲ φορὰ πὸν φουντώνει ἡ πυρκαγιά του πολέμου, χτυπάνε τὰ παλαμᾶκα οἱ φρονιμοὶ, καὶ λενε ευχαριστημενοὶ ἀπὸν εαυτοὺς: «Οἱ πολέμοι δε θα λειψουνε ποτε. Οἱ μωροὶ ειρηνοφιλοὶ καὶ οἱ πιο βλακες αντιμιλιταριστες, οἱ αρρωστοὶ ιδεολογοὶ δεν το βλεπουνε λοιπον;». Καὶ με αυτερεσκο χαμογελο αρδιαζουνε τα γνωστα επιχειρηματα. Κι' ἀκουμε τις γνωστες λεξεις: Ουτοπια, La grande illusion καὶ τετια πολλὰ.— Τι θα ελεγαν ὁμως εἰτοι οἱ καλοτατοὶ γνωστικοὶ, αν μ' ακουγαν να λεω στα παιδια μου: «Παιδια μου, να μην εισαστε ιδεολογοὶ καὶ συτοπιστες. Η κλεψια, ο φονος, η πορνεια δε θα λειψουνε ποτες απο την ανθρωποτητα. Εἶναι ολ' αυτα ενα στοιχειο της ζωης. Απο τοτε πὸν πρωτοφανηκε ο ανθρωπος απαιω στη Γ' η ισσιμε τωρα, η κλεψια, ο φονος καὶ η πορνεια δεν ελειψαν, ουτε στην πιο παραμερη γωνια του πλανητη μας. Γι' αυτο δεν υπαρχει δευτερη γνωμη. Λοιπον προσεξετε καλα, μη σας ξεγελασουνε μερικοὶ μωροὶ ιδεολογοὶ καὶ ηθικολογοὶ. Η ορθη αντιληψη της ζωης λει πὸς πρεπει να κλεβετε καὶ να σκοτωνετε καὶ να πορνενετε, οπως μπορετε καλυτερα. Δεν υπαρχει τιμιτερο καὶ ευγενικοτερο ιδανικο απο την κλεψια, το φονο καὶ την πορνεια καὶ γι' αυτο το ιδανικο ο ανθρωπος πρεπει να δινει, οταν χρειαστει, καὶ τη ζωη του.— Κι' απο πτερα, κι' απο μητερα, κι' απο αδερφια, κι' απο γυναικα, κι' απο παιδια, τιμιτερο καὶ ιεροτερο εἶναι ἡ κλεψια, ο φονος κι' η πορνεια!»

✠

Πιος φταιει γιὰ τουτον τον πολεμο, που αναψε πυρκαγια σ' ολον τον κοσμο; Πιος τον ηθελε; Οἱ Γερμανοὶ, βλαστημαει ο ενας. Οχι, οἱ Ἑγγλεζοὶ, μὸνγκριζει ο αλλος, ο τριτος αναθεματιζει τη Γαλλια, κι' ο τεταρτος τη Ρουσία. Ἄλλοι παλε λενε, πως αιτια του πολεμου εἶναι μονον ο Καίξερ ἢ ο Φραγγισκος Ιωσηφ ἢ ο Ασκουιθ. Κι' οἱ βλαστημιες κι' οἱ καταρες δινουν καὶ παιρνουν.

Ας ακουστει η φωνη του μεγαλου φιλανθρωπου Ἰολστοη, του αφορισμενου απο την Ιερα Συνοδο της Αγιας Ρωσιας, του περιφρονημενου απο τους γνωστικους ανθρωπους. Τα λογια αυτα ειπωθησαν την εποχη του πολεμου του Τρανσβααλ.

«Οταν διο ανθρωποὶ μεθυσαμενοι, παιζοντας χαρτια, ερθουνε στα χερια, δε θα κατηγορησω τον εναν απο τους διο, όσο πειστικα κιαν εἶναι τα επιχειρηματα του αλλου. Η τιποτενια κι' ελεινη διαγωγη του ενος δε βρισκεται σ' αντιθεση με το Δικιο του αλλου, αλλα η αιτια του καγγα εἶναι οτι, αντι; κι' οἱ διο τους να δουλευουνε ἢ να ξεκουραζονται, πηγανε καὶ μεθυσανε καὶ παιξανε χαρτια μεσα στην Ταβερνα.

Απαλλάχτα δε μπορώ να συμφωνήσω, όταν λενε πως ταχα σ' έναν οποιοδήποτε πολεμο μ'νο απο τη μια μερια βρ.σκεται το αδικιο. Μπορει κανεις να παραδεχτει, οτι απο τη μια μερια ενεργουνε ή φερνονται χειροτερα' μα αυτη η εξεταση δε μπορει να φανερωσει την αληθινη αιτια, που φερνει μια τετια φοβερη, φριχτη, κι' απανθρωπη πραξη, οπως ο πολεμος...». «...Αναγνωριζουμε τον πολεμο οχι μονο γι' αναγκαιο, μα και σαν κατι τι ελαινετο, κι' οταν φουντωσει η πυρκαγια του πολεμου, ριχνουμε την ευτυνη σ' ενα Τσαμπερλαιν κ. τ. λ...»

«...Διδασκουμε στα παιδια μας αυτη τη θρησκεια, την αναγνωριζουμε μεις οι ιδιοι, και υστερα λεμε πως ο Τσαπερλαιν η ο Κρουγκερ ειναι η αιτια, που σκοτωνουν οι ανθρωποι ο ενας τον αλλο. Γιαυτο δε συμφωνω μαζί σας, και δε μπορω να ριξω την ευτυνη στα τυφλα οργανα της Αμαθιας και της Μοχηριας, αλλα καταλαβαινω πως η αιτια βρισκεται καπου αλλου, καπου που κι' εγω ο ιδιος μπορω να δουλεψω για το λιγοστεμα η για το μεγαλωμα του κακου.»

Αυτα τα λογια μπορει να μην αρεσουνε σε μερικους. Αλλοι μπορει να τα βρισκουνε Ουτοπιες, ιδεολογιες, αδυνατα, βλαβερα, εκφυλα, ή ξερω γω τί αλλο.— Ε, τοτε ας σταθουμε με σεβασμο μπραστα στη Γιγαντομαχια, ας βγαλουμε το καπελλο μας κι' ας θαμασουμε τους ηρωες. Κι' ας αφισουμε τις γκρινιες και τις αναντρες βλαστημιες και τους υστερισμους κατα μερος. Μη λερωνουμε το θσαμα με ψευματα. Ας αφισουμε το Δικιο, το Λευτερωμα των λαων, τη Φιλανθρωπια και τον ανθρωπισμο στη μπανια. Ας θαυμασουμε το ευγενικο αιμα που χυνεται ποταμι, ετσι αφοβα, για μιαν ιδεα, για μια Πατριδα, για ενα Χρεος.

Ας εμιαστε σκληροι, αδερφια μου, ας μην εμιαστε ομως και προστυχοι!

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΣΑΑΔΗ.— "Αν το ελλάττωμα ενός σκλάβου, που έχει χιλια ελλαττώματα, τὸ ἀνέχεται ὁ Σουλτάνος, τὸ ελλάττωμα γίνεται ἀρετή

ΣΑΑΔΗ.— Ὁ ἔξυπνος δὲν ἐμπιστεύεται ποτὲ δύσκολες ὑποθέσεις στὸν κουτό. Ὅσο καλὰ κι' ἂν ξέρῃ τὴν τέχνη του ἕνας καλαθοπλέκτης ποτὲ δὲ θὰ τὸν πάρουν νὰ ἐργαστῇ στὸ ἀργαστήρι τῶν μεταξωτῶν.

ΣΑΑΔΗ.— Πέθανε ἀπὸ τὴν πείνα, μὰ μὴ ζεῖς σὴν ράχη τοῦ φτωχοῦ.

ΣΑΑΔΗ.— Ὁ λαὸς εἶναι ἕνα καρποφόρο δέντρο ποὺ θέλει περιποίησι γιὰ νὰ κἀνῃ καλοὺς καρπούς.

ΕΛΕΓΕΙΑΚΟΙ ΤΟΝΟΙ

ΟΙ ΑΝΗΣΤΡΕΦΤΟΙ (*)

Ἔρμες οἱ στάνες κοῖ τὰ γρέκια τὰ λατοσκέπαστα ἀπόρφανα—στὴν ἀποσκιοῦσα τους τὰ πράματα δὲν ἀπαριάζονται στοῦ μεσοκαλοκαιριοῦ τὸ κάμα...

Στὰ καλντερίμια τῆς Ὀξιάς ποῦ τὸ ἔλατο πνίγει ἀργά, σκυφτοκέφαλα, βαρύθυμα κιλᾶν τὰ πρόβιατα...

Τὰ κύπρα δίχως λάλο καὶ τὰ τροκάνια ἀγλώσσιδα καὶ οἱ φλογέρες στέρφες...

Οἱ ροδομάγουλες βλαχοῦλες μὲ τὰ στητὰ τους τὰ κορμιά, τὰ κρυσταλλένια πετράτα στηθια—τῶν μπιστικῶν ἐπήρανε τὴ θέση — καὶ σαλαγᾶν τὰ πρόβια μ' ἀράθυμο σάλαγο...

Μὰ, οἱ μπιστικοὶ ποῦ μίσησαν; Ποῦ πῆγαν; Ποῦ πῆγαν καὶ τίς καλές τους ἀφήσαν, καὶ τὰ μαντριὰ ποῦ τὸ ξεκλήρισμα προσμένει, ἀποξέχασαν;

... Στὸ σούρσιμο—οἱ γεροτσελιγκάδες—πρωαστάθησαν. Αὐτοὶ σμίξαν τὸ μαυρομάτη τὸν κριγὶδὸ μὲ τὸ χονάτο πρόβιατο ..

Μὰ τώρα! Τώρα ὁ κοῦρος μπρόβαλε...

Ποιὸς θὰ παρασταθεῖ μὲ τὴ μακρὰ ψαλλίδα νὰ λευτερώσει ἀπ' τῶν μαλλιῶν τὴ φλοκοιὴ κουβέρτα τὰ ἐρημνημένα πράματα; ...

... Ὁ γένος θὰ μπροβάει!

Ποιὸς θὰ σταθεῖ σὺ γέννημα;

Ποιὸς θεὰ λευτερώσει ἀπὸ τὸ βράχο τῆς κείλις τὴ γαϊτανῶσα ἀμνάδα; ...

Οἱ μπιστικοὶ ποῦ μίσησαν; Ποῦ πῆγαν; Ποῦ πῆγαν καὶ τὰ πράματα ξεχάσανε καὶ τίς καλές ἀφήσαν;

... Τὸ παναγίρι ἀκόμα τοὺς κρατᾶει σὶ ἀντικρυνὰ λημέρια:

—Μιὰ νυχτιὰ ἕς γυρίσουν ξανά, μὲ γλυκὸ φιλι νὰ φιλέψουν τίς καλές, μὲ καλὸ λόγο τὰ γονικά. Τὴν κἀπα νὰ ρίξουν σὶς τετράγωνες πλάτες — στὸ σκάρισμα νὰ τραβήξουν—νὰκούσουν τὸ σγουρομῆλλικο σκυλί τους νὰλχητᾶει ἀπὸ χαρά,—νὰ φουσήσουν τῆς φλογέρας ζωὴ — νὰκκομπήσουν στῶν προβάτων τὸ πλάι, — κι ἕς φύγουν μετὰ γιὰ τὸ παναγίρι ποῦ τὸ λαγοῦτο τοῦ λαουτιέρη τοὺς μάζεψεν καὶ τὸ βιολι τοὺς γήτεψεν τοῦ βιολιτζῆ! "Ας γυρίσουν ἕνα δεῖλι λιπόθυμο, ποῦ ὁ γήλιος στῆς Ὀξιάς τὰ ἔλαινα θὰ ρίχνει τῆς χαρᾶς τὴ χρωματωσιά, καὶ μετὰ ἕς μισέψουν—ἕς φύγουν...

Θὰ γυρίσουν ξανά στὰ κονάκια— στὰ βοσκοτόπια τῆς ἀγάπης οἱ γλυκαπάντεχοι;

—... Ἡ Παναγιά τὸ θάμα τῆς ἕς κάνει!

Στὰ Βλάχικα κονάκια τῆς Ὀξιάς

Τὸ Στανρό τοῦ 1913.

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

(*) Εἶναι τὸ πρῶτο τῆς σειρᾶς τῶν στίχων ποῦ δημοσιεύτηκαν μὲ τὸν τίτλο: «Οἱ κουνουριάδες ξεφαντώνουνε στὰ ρέπια» στὸ «Νουμά» τῆς 11 τοῦ Γενάρη 1914, ἀρ. 518.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη : Για την Ελλάδα δρ. 10. Για τὸ ἔξωτερικὸ φρ. χρ. 12.50.—Για τὶς ἐπαρχίαι δεχόμεστε καὶ τρίμηνας συντρομές (3 δρ. τὴν τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συντρομητὴς ἂν δὲν ἀπλοπλερώσει τὴ συντρομὴ του.

20 λεπτά τὸ φύλλο.—Τὰ περασμένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμὴ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κίосκια, καὶ στὶς ἐπαρχίαι σὺν πραχτορεία τῶν Ἐφημερίδων.

ΠΡΩΤΑ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ

Εἶδα κ' ἓνα δάσκαλο ὅπως τὸν ὄνειροπόλησα, ἀπὸ παιδί, ὅταν ἔσχερα τὸ σχολεῖο καὶ εὐν κακὸς βραχνὰς μοῦ πλάκωνε τὴν ψυχὴ μου ὁ δάσκαλος, κι ὅπως τὸν ὄνειροπόλησα, κι ἄντρας ἀκόμα, ὅσες φορές μοῦτυχε νὰ φέρω τὸ βού μου στὸ σχολεῖο καὶ νὰ ἰδῶ, μὲ φρίκη, τὸ δάσκαλο στρεβλωτὴ τοῦ μυαλοῦ, τῆς ψυχῆς, τοῦ χαρακτήρος τοῦ παιδιοῦ.

Τὸ δάσκαλο αὐτὸ, τὸν ὄνειροπῆμένο, τὸν ἀντίφωσα ἓνα πρωῒνὸ, προχίτες ἀκόμα, στὸ σαλόνι του — γιὰ τίτιο μοῦ φάνταξε τὸ γραφεῖο του—σὲ μιὰ σάλα ἀπεραντὴ τοῦ παλατιοῦ του — γιὰ τί παλατάκι σωστὸ τὸ σχολεῖο του. Καὶ ἡ πρώτη πρότη κουβέντα του :

— Πρῶτα ἀνθρώπους καὶ ὕστερα μορφωμένους πασκίζω νὰ κάνω τοὺς μαθητὲς μου.

Νά, ἓνας μεγάλος λόγος. Γιὰ νὰ πῆς πὸς ἓνας εἶναι **μορφωμένος ἀνθρώπος**, ἀνάγκη πᾶσα πρῶτα πρῶτα ὁ ἓνας αὐτὸς νὰ εἶναι ἀνθρώπος. Καὶ **ἀνθρώπος**, μικρὸ μου, πιστεψέ με, μόνο μέσα στὸ Πρῶτυπο Ἐκπαιδευτήριον τοῦ κ. Ἡλία Κωνσταντινίδου θὰ γίνεις. Καὶ εἶναι σημαντικὸ αὐτὸ. Καὶ τὸ σημαντικὸ αὐτὸ, θὰν τὸ νιώσεις ἀργότερα, σὰ θὰ βγεῖς στὴν κοινωνία, σὰ θὰ ῥηχτεῖς στὴν πάλι τῆς ζωῆς, ἀρματωμένος μὲ ὅλα τὰ ἐφόδια τοῦ καλοῦ, τοῦ τίμιου ἀγωνιστῆ. Ἀρματωμένος μὲ γνώση, μὰ καὶ μὲ χαρακτήρα.

Μὰ πρὶν ἀπὸ σένα, θὰν τὸ νιώσουν καὶ θὰν τὸ χαροῦνε τὸ δῶρο αὐτὸ τοῦ καλοῦ σχολεῖοῦ, ὁ πατέρας σου καὶ ἡ μάνα σου καὶ τὰδερφάκια σου καὶ οἱ ἄλλοι τοῦ σπιτικοῦ σου, πὺθὴν θὰ βλέπουν μπροστά τους ἓνα

παιδί, ὄχι ἀρρωστιάριο καὶ σχολαστικὸ, μὰ γερό, γελαστό, χαρούμενο, πὺθὴν νὰ κλαίει καὶ νὰ δέρνεται, ὄχι γιὰ τί τὸ στέλνουνε στὸ σχολεῖο, μὰ γιὰ τί σήμερα ἔτυχε νὰναί γιορτῆ, ἢ αὔριον διακοπὲς καὶ θὰ στερηθεῖ τὸ σχολεῖο του.

Γιὰ τί ἔτσι πάσκισε κ' ἔτσι τὸ κατὰφερε νὰν τὸ κάνει τὸ σχολεῖο του ὁ κ. Κωνσταντινίδης. Ἡλιολουσμένο τόπο χαρᾶς κι ὄχι σκοτεινιασμένο κατῶγι ἀθυμίας.

Πηγαίνετε μιὰ φορὰ νὰν τὸ δεῖτε (κεῖ, σὶτὴ λεωφόρο Ἀλεξάντρας βρίσκονται τὰ παλατάκια του), καὶ θὰ λυπηθεῖτε πὺθὴν περάσανε τὰ χρυσὰ τὰ χρόνια καὶ δὲν εἴσασι ἀκόμα παιδιὰ γιὰ νὰ μαθητέψετε στὸ λαμπρὸ, στὸ μοναδικὸ, στὸ ἀληθινὰ **Πρῶτυπο** αὐτὸ σχολεῖο.

Λ. ΜΟΙΡΑΣ

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΓΡΟΥΣΟΥΖΙΑ

Τὸ καῖκι τοῦ καπετάν—Τσαλίκα, παλαμισμένο καὶ φρεσκοδαμμένο, εἶταν ἀραγμένο λίγο ἀνοιχτά, πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἀκρωτηριοῦ, πὺθὴν χάνουνταν εὐν κανένας κοιμισμένος κορκόδελλος σὶτὴ θάλασσα, καὶ περίμενε τὸν καπετάνιο του γιὰ νὰ πάι, σὶτὴν ὥρα τὴν καλὴ, ἐκεῖνο τὸ βράδι.

Ἦταν φορτωμένο στάμνες καὶ διάφορα ἄλλα παλιὰπραματάκια τοῦ κύρ Γεώργη τοῦ ἔμπορα γιὰ τὴν Τήνο.

Ὁ κύρ Γεώργη, μὲ τὸ ἔμπορικὸ του μυαλό, λογάριζε πὸς στὸ πανηγύρι, τῆς Χάρης τῆς, θὰ πουλοῦσε τὸ ἓνα ἄλλο ἓνα, πὸς θὰγόραζε ἀπὸ καὶ γεννίματα, τυρί, μαλλί, καὶ ὅ,τι ἄλλο εὕρισκε, πὺθὴν θὰ μωσκοπουλοῦσε στὸ νησί, θὰγόραζε λάδια, νὰ τὰ ἐμπορευτῆ ὁ ἴδιος σὶτὴν Ἀλεξάντρα πὺθὴν θὰ πῆγαίνε, μὲ τὸ βράπορι, ἢ καλύτερα μὲ κανένα ἀπὸ τὰ μεγάλα Ἰδραϊτικὰ καῖκια πὺθὴν πάνε κατ' εὐθείαν ἐκεῖ. Στὴν τελευταία ἡμῶς ἀπόφαση, ἂν ἔπρεπε δηλαδὴ νὰ πάη μὲ τὸ βράπορι ἢ νὰ προτιμήσῃ τὸ Ἰδραϊτικὸ, εἶταν πολὺ διστακτικὸς, γιὰ τί τελευταία ὁ μαστρο—Σύρμης, πὺθὴν πῆγε νὰ δῆ τὰ παιδιὰ του στὸ Ζαγατσίκι, μ' ἓνα ἀπὸ τὰ Ἰδραϊτικὰ, ναυάγησε ἔξω ἀπ' τὴν Ἀλεξάντρα καὶ ἀπὸ τρίχα σωθήκανε, τοὺς ἔπιασαν μάλιστα οἱ Μπεντοβίνοι, κάτι ἀγριάνθρωποι, κ' εἶναι θαῦμα πὸς τοὺς ἀφήσανε ζωντανούς!

Ἀπὸ νωρίς, ὁ ἔμπορας μὰζι μὲ τὸν καπετάν Ἰσαλίκα, ἐγύριζαν τὰ διάφορα γνωστὰ σπῆτια κ' ἀφήγαγε γιείς, κ' ἕνα περνοῦσαν κι ἀπὸ κανένα ἀργαστηράκι μπαίνανε, κ' ἔτσι στὸ πόδι τραβοῦσαν καμμιὰ, γιὰ τὰ κατὰδόδια. Ἀλλὰ ἢ μιὰ ἐγίναν δυὸ. οἱ δυὸ τέσσερις κἀ... τράβα κορδέλλα, σὲ κ' νὰ δυὸ ὄρες, ἐμετροῦσαν τοὺς δρόμους, κάνοντας καρχαμπόλες, ὁ ἓνας στὸν ἓνα

τοίχο κι ὁ ἄλλος στὸν ἄλλο. Στὸ τέλος δέ, καταντήσανε στὸ καφενεδάκι τῆς Λαμπάδαινας, τῆς κουμπάρας τοῦ καπετάν—Τσαλίκας, μὲ τὴν ὁποίαν, ἔλεγαν οἱ κακὲς γλῶσσες, πῶς ὁ γέρω θαλασσινὸς τᾶχε τάχατες ψήμενα καὶ ζώντας ἀκόμα τοῦ μακαρίτη.

— Νὰ σὰς κάμω κάνα καφεδάκι ; ἀρώτησε τρυφερὰ ἡ Λαμπάδαινα, ἀντρογυναίκα, μὲ μουστάκι ποῦ θὰ τὸ ζήλευε εἴκοσι χρονῶ παλληκάρι, κ' ἔτρεφε ἀμέσως νὰ σκουπίσῃ τὸ χαμηλὸ λιγδωμένο τραπέζι μὲ τὴ ποδιά τῆς.

— Σώπα μωρῆ, ἐπρόσταξε ὁ καπετάνιος, χτυπώντας μὲ τὴ γροθιά τὸ τραπέζι, καὶ κουνώντας τὸ κεφάλι σὰ σημαδοῦρα παραγαδιοῦ. Γιὰ μεθυσμένους μᾶς πέρασες ; Βόηθα, Βγαγγελίστρα μου ! Κρασί θὰ μᾶς φέρῃς—καὶ ἄκουσε—νὰ τηγανίσῃς καὶ κάνα αὐγὸ μὲ σύγλινα. "Αειντε ! γλήγορα γιατί βιαζοῦμαστε.

Ἡ κουμπάρα, συνειθισμένη νὰ ὑπακούῃ, ἔφυγεν ἀμέσως, λέγοντας :

— 'Ορισμός σας !

— Τὸ λοιπὸ κουμπάρε, ἐκκολούθησε ὁ Τσαλίκας, ἀφοῦ ἔβγαλε τὸ φέσι καὶ τῶρα μ' ἀπλωμένη τὴ φούντα στὸ γόνατο, ἄκουε γιὰ μεθυσμένους νὰ μᾶς περάσῃ ἡ Λαμπάδαινα ! Καὶ στρέφοντας πρὸς τὸ μέρος ποῦ εἴταν ἡ νόστιμη γυναικάρκα, ἀπλωσε τὰ χέρια, κ' ἔσυρε μιὰ λιγωμένη φωνή. .. νὰ σὲ χορῶ, γοργόνα μου ! Θαρρεῖς πῶς καὶ μεῖς εἴμαστε σὰν τοὺς ἄλλους ; Ἐμεῖς τὸ πίνουμε, δὲ μᾶς πίνει. Αἱ ;

— Ναι...αἱ...αἱ, ἀπάντησε ὁ ἔμπορος, χασμουρητούμενος, μὲ στόμα σὰν πηγᾶδι, ποῦ φαίνονταν μέσα τρία τέσσερα κιτρινωμένα δόντια.

Ταῦτά μὲ τὰ σύγλινα ἦρθαν στὸ ἔνχημαξοῦ. Μιὰ δυνατὴ μυρουδιά ξυγκιοῦ τηγανισμένου ἐγέμιζε τὸ μαγαζάκι.

Ἀφοῦ ἔφαγαν καὶ ἤπιαν πάλι, ἡ κουδέντα πήρε δρόμο μὲ μεγαλύτερη φέρτσκα, λές καὶ δὲν τοὺς περνοῦσε ἀπ' τὸ μυαλὸ πῶς εἴτανε γιὰ ταξίδι.

Ὁ ἔμπορος εἶχε ἀρχίσει καὶ δὲν εἶχε σταματημὸ.

— Λοιπὸ ποῦλές, ἀφοῦ πάρω τὰ λάδια... θὰ πάω στὴν Ἀλεξάντρα. Τὸ παίρνεις ἀπάνου σου νὰ μὲ πᾶς μὲ τὸ καΐκι ;

— Ἄκουε λέει. Ὁ «Ἀντρονίκης» πάει καὶ στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου. Ἐδίβα τὸ λοιπός.

— Ἐδίβα ! Καὶ σ' ἀγαπῶ κουμπάρε μου, σὰν τὰ μάτια μου, μὰ τὸ Σταυρό. Ἐλα νὰ φιληθοῦμε.

Καὶ οἱ δύο μεθυσμένοι, ποῦ δὲν ἔπτεκν στὰ πόδια ἐγείραν τὰ κεφάλια καὶ φιλήθηκαν τρυφερότατα.

Ὁ ἔμπορος μιλοῦσε ἀκόμα, ὕστερα ἔλο μεμιάς θυμήθηκε τῆς μάννας του, ποῦ εἶχε πεθάνει στὰ 64 ἀκριβῶς, ἀνήμερα τῆς Ἁγίας Βαρβάρας καὶ ἀρχισε τὰ κλάμματα.

— Ἰ...ἰ...ἰ... καὶ μ' ἀγαποῦσε... καὶ ὅλο μεῦλεγε... Ὡρεῖς Γεωργάκη, πρόσεχε... Τὸ κρασί, παιδάκι μου... ἰ...ἰ...

— Αἱ σόπα, διάολε ! ἐφώναξε ὁ καπετάν—Τσαλίκας, σηκώνοντας ἄξαφνα τὸ φαλακρὸ του κεφάλι καὶ

σκουπίζοντας μὲ τὴν ἀπαλάμη ξανάστρεψε τὰ μουστάκια του. Γρυσουζιά θὰ φέρῃς. Γρυσουζιά σοῦ λέω. Ἐλα πάμε. χριστιανέ μου ! καὶ σηκώθηκε στὰ πόδια του σὰν νὰ μὴ εἶχε πιῆ οὔτε στάλα. Ἐλα πάτησε τὸν καταραμένο ! Τὸν πήρε ὕστερα ἀπ' τὸ μπράτσο, καληγνώχτισε τὴ Λαμπάδαινα, τὴν ὁποίαν, ἔτσι γι' ἄστεία ἀγκάλιασε μὲ τᾶλλο του χέρι καὶ τὴ φίλησε ἀπ' τὰ δύο μάγουλα, καὶ τράβηξαν κατὰ τὸ γιαλὸ.

Ὁ ἀέρας τῆς νύχτας δρσερὸς δρσερὸς τοὺς ἔκανε μεγάλο καλὸ.

— Πάμε σπίτι μου νάποχαιρετίσουμε, εἶπε ὁ Τσαλίκας, κ' ὕστερα πάμε καὶ στὸ δικό σου.

(Στάλλο φύλλο τελιώνει)

ΝΙΚΗΤΑΣ ΑΝΤΡΗΣ

...~*~*~...

ΚΑΡΑΒΙΑ

Ἐλα στὴν ἀμμουδιὰ μὲ τὴ σελήνη
νὰ δοῦμε τὰ καρβία ποῦ περνοῦνε
ἀγάλια, ἀγάλια, σάμπως ν' ἀκλουθοῦνε
τὴν ἀσημένια σκίζοντας γαλήνη
τοὺς ἤχους κάποιας μουσικῆς ποῦ χύνει
γλόφα στὰ πέλαγα, καὶ τὴν ἀκούνε
μονάχα αὐτὰ ποῦ αἰώνια προχωροῦνε
δεμένα κί' ὑποταχτικά σ' ἐκείνη
μὲ τῶσπρα τὰ πανιά τους ἀνοιγμένα.
Κί' ἀπὸ τὸν κῆβρο πίσω θὰ τὰ δοῦμε
ὅλα νὰ χάνονται ὕστερα, ἕνα, ἕνα,
— Ἐλα κί' ἐμεῖς σ' ἕνα ἀπ' αὐτὰ νὰ μποῦμε
νὰ πᾶμε ὅπου τὰ πᾶει κί' ὅπου τὰ ἀράξει
ὁ νόμος κί' ὁ ρυθμὸς ποῦ τὰ προτάζει.

ΜΑΡΙΑ ΖΑΜΠΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμὴ Πειραιῶς—Κυκλάδων

Γραμμὴ Πειραιῶς—Ἀλεξανδρείας

Τὸ μὲ διπλοῦς ἑλικας καὶ μηχανὰς ἀφθάστου ταχύτητος πολυτελείας καὶ ἀνέσεως θαλαμηγῶν ἀτμόπλοιοι «ΕΣΠΕΡΙΑ» ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παραλία Τροχίμπας).

Ἐκῶστην ΠΕΜΠΤΗΝ, ὄραν 10.30 μ. μ. διὰ Σῦρον, Τήνον, Ἄνδρον καὶ Κάρθιον.

Ἐκῶστην ΣΑΒΒΑΤΟΝ, ὄραν 3 μ. μ. δι' Ἀλεξάνδρειαν. Διὰ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

Ἐν Ἀθήναις. Γραφεῖα Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπελλοῦ ἀριθ. 1 καὶ εἰς τὰ Πρακτορεῖα ταξιδίων κ. κ. Θωμᾶ Κοῦκ καὶ Υἱοῦ, Ἀδελφῶν Γκιόλιμαν καὶ Σ. Σωτιᾶδου, (πλατεῖα Συντάγματος) καὶ Ἰωάν. Ρέντα (παρὰ τὸν ἡλεκτρικὸν σταθμὸν Ὀρμυνίας).

Ἐν Πειραιεῖ. Γεν. Πρακτορεῖον, ὁδὸς Φίλωνος, 41, (ὀπισθεν Ἁγίας Τριάδος).

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Μ. Π. Σαλβιάνου, ὁδὸς Ἀντωνιάδου, 1. (Ἐκ τοῦ Πρακτορεῖου)

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ίωσήφ Ραφτόπουλου.—«Ζωή κι' αγάπη».— Βιβλίο Β—Πόλη 1914. Δρχ. 1.00.

“Ένα βιβλιαράκι τραγουδιών, γραμμένο πάνω στο καλοῦπι τῶν δημοτικῶν μας. Μοῦ φαίνεται πὸς κι' ὁ ποιητὴς τους δὲ θὰν τὰ βγάξει μὲ ἀξίωση μεγάλου τεχνίτη, γιατί τίποτα καινούριο δὲ λένε καὶ τίποτα ξεχωριστὸ δὲν ἔχουν. Τ' ὅτι ξέρει τὴ δημοτικὴ μοῦσα καὶ τὸν ἀκόμα τὰ τραγούδια του ἔχουν τὴν πνοή της, δὲν τ' ἀρνιούμαστε. Ἡ προσπάθειά του ἄξια καὶ καλὴ, μὰ δὲ μὰ; φανερώνει τὸν τεχνίτη μὲ τὴν πλάστρα δύναμη. Θαρρεῖ κανένας πὸς τῶραφτε περισσότερον γινὲ νὰ μιμηθεῖ τὰ δημοτικὰ τραγούδια μας, παρὰ ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ ἀνάγκη νὰ ἐκδηλώσει ἕναν κρημένο δικὸ του κόσμον. Ἄν τῶραφτε μὲ τὸν πρῶτον σκοπὸ, μολογῶμε πὸς πέτυχε. Πολλὰ τραγούδια του σὰν τὸ : «Ὅπου κι' ἂν πῆαι καὶ τὸ : «Θέλω ἄντρα νάχω στὸ χωριὸ» κλείνουν ὅλη τὴν ὕγεια τῆς δημοτικῆς μουσας κι' ἔξω ἀπ' αὐτὸ μποροῦν νὰ ὀνομαστοῦν ἀτομικά. Ὁ ποιητὴς ἔχει βγάλει καὶ πρῶτον βιβλίο ἴδιον τραγουδιῶν καὶ τομάζει καὶ τρίτον. Σ' αὐτὸ πού περιμένουμε, πιστεύουμε νὰ τονέ βροῦμε πὸς προσωπικὸ, γιατί δὲν ἀποκλείεται ἡ δημιουργία ἡ βγαλμένη μὲσ' ἀπὸ τὴ λαϊκὴ παράδοση κ' ἡ πάνω στὸ καλοῦπι τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν μας, σὰν τοῦ Κρυστάλλη, ξάφνου καὶ ἄλλων ἀκόμα, πὸν μπόρεσαν κάτω ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ τους ντύμα, νὰ μᾶς δεῖξουν τὸν ἀτομισμὸ τους.

Α. Ἀκροθαλασσίτη.—«Φύλλα τῆς Λεύκας».— Πόλη 1914. Ἐκδοσις «Πατρῶων».

Κάποιος φίλος τοῦ «Νουμά» ἔλεγε κάποτε πὸς εἶνε τρομερὸ ἡ ἑλληνικὴ διηγηματογραφία νὰ περιοριστεῖ τὰ τελευταῖα ἔτοῦτα χρόνια στὸ Δημοστένη Βουτυρά. Τὸ ἔργο τοῦ Βουτυρά καὶ εἰδικὰ τὸ διήγημά του, χωρὶς νᾶνε ἀξιοκαταφρόνετο, παραδεχόμεστε καὶ μεῖς πὸς δὲν εἶνε κείνο πούπρεπε νᾶνε Γι' αὐτὸ μ' ἐνδιαφέρο παρακολουθοῦμε τὴν ἐξέλιξη τῶν νέων ταλάντων, μήπως κανὲν ἀπ' αὐτὰ εἶνε προορισμένο γιὰ τὸ σημερινὸ ρωμαϊκὸ διήγημα. Ἐνας Μυριβίλης μόνον δημοσίεψε λίγα πολὺ διαλεκτὰ διηγήματα στὴ «Χαραυγὴ» κι' ὁ κ. Ἀκροθαλασσίτης τώρα, χωρὶς νὰ ξέρομε ἂν εἶναι νέος, μὰ καὶ χωρὶς νὰ μᾶς ἐνδιαφέρει ἀφοῦ τώρα πρωτοφαίνεται, ἔρχεται μὲ τὰ «Φύλλα τῆς Λεύκας» του νὰ μᾶς δεῖξει μὴν ἄξια προσπάθεια κ' ἕνα πραγματικὸ διηγηματικὸ ταλάντο, ἂν καὶ τὰ τεχνικὰ του σφάλματα εἶνε ἄπειρα. Κείνο πὸν πρέπει νάχει πρὶν ἀπ' ὅλα ὁ διηγηματογράφος σήμερα, τὸ αὐστηρὸ μάτι στὴν περιγραφή τῆς ἐξωτερικῆς ἐνεργείας καὶ ζωῆς, τὸ πρῶτον δηλαδὴ χαρακτηριστικὸ τοῦ νατουραλιστῆ, δὲν τοῦ λείπει. Τοῦ λείπει ὅμως ἔξω ἀπὸ τὸ διηγηματικὸ style κ' ἡ ψυχολογία. Τὸ πρῶτον διήγημα «Στὴ βάρδια» ψυχολογημένο πῶτερον ἀπ' τὸ δεύτερον, τὴς «Ἠσυχωμένες ἀγάπες» καὶ γενικὰ σὰ διήγημα ἀρτιώτερον, δὲ μᾶς φανερώνει τόσο τὴν ἔλλειψη ψυχολογίας. Τὸ δεύτερον ὅμως τοῦτο ὑστερεῖ σ' ἐσωτερικὴ περιγραφικότητα. Ἐνὼ τὸν ἠρώα του μᾶς τονέ παρουσιάζει τόσο βαθειὰ ἀρτισμωμένο στὴν ἱερωσύνη, θαρροῦμε πὸς δὲ δικαιολογοῦνται οἱ ἀστρακταῖες μετὰπτωσεις τῶν συναιτημάτων του, ἀπὸ τὸ ἄδολον ὄνειρο τοῦ ἀσκητῆ, στὸν τρελλὸν ἔρωτα. Καὶ στὸ διαλογικὸ μέρος πέφτει, σὰ βάζει στὸ στόμα ἀνθρώπων ἀπλοῦκῶν λόγια μὲ δανουντσιακὸ λυρισμὸ. Κι' ἄλλα ἀκόμα τέτοια σφάλματα, μᾶς κάνουν νὰ πιστεύουμε πὸς δὲ μελετᾷ ὅσο

πρέπει τὰ θέματά του. Νὰ γίνε πὸς ψυχογραφικὸς καὶ καθὼς ἔχει τὴ δύναμη τῆς περιγραφῆς, τότε δὲ δουλέψει ὅπως λίγοι τὸ διήγημα.

Πέτρον Μάγνη.—«Τραγούδια τῆς Σέμις».— Ἀνατύπωση «Γραμμάτων» Ἀλεξάνδρεια 1914. Δρχ. 0.75.

Ἐνα μικροσκοπικὸ τομῆθιο πὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ μὴν ντουζίνα ὀκτάστιχα καλοδουλεμένα καὶ ὁμορφα. Ἄν καὶ δὲν μποροῦμε νὰ κρίνομε πλατεῖα τὸν ποιητὴ ἀπὸ τοὺς λίγους αὐτοὺς στίχους του, μὴν ἀπαλόγηται στὴν πνοή καὶ μὴν εὐγένεια στὴ διατύπωση, πρέπει ἐδῶ πέρα νὰν τοῦ παρατηρήσομε. Φαίνεται πὸς δὲν εἶνε πρωτόβγαλτος καὶ σκλαβωμένος ἀπὸ τὴν ξένη ἐπίδραση, μὰ προσωπικὸς κι' αὐτὸ εἶε κάτι γιὰ ἕναν τεχνίτη πὸν τώρα μὸλις μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσομε. Τὸ καλύτερον, σκὰ τὴ γνώμη μας, ἀπὸ τὰ δώδεκα νεῖνα ὀκτάστιχα, εἶνε τὸ Χ, πὸν μπορεῖ νὰ πει κανένας πὸς ἔχει καὶ κάποια δόση συμβολισμοῦ :

Ἡ βίλλα μας ὑψώθη ὠραία
στὸν ἥλιο ἀγνάντια καὶ φαντάζει
τὴ βλέπει ὁ φθόνος κερνιδῆρης
κι' ἀπὸ τὴ λύσσα του πλανιάζει.

Περνοῦν κ' οἱ λύκοι πρὸς τὰ βράδια
καὶ μὲσ' στὰ νύχτια σκότη σὺρλιάζουν
θωροῦν τὰ τζάμια πὸν φωτᾶνε
κι' ἀπὸ τὴ λάμψη τους τρομάζουν.

ΜΕΝΑΝΤΡΟΣ ΜΑΓΝΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Π'. ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Προκήρυξις διαγωνισμοῦ πρὸς κατάληψιν θέσεως γραμματέως β' τάξεως ἐν τῷ τμήματι τῆς Γεωργικῆς Οἰκονομίας.

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργὸς

Ἐχοντας ὑπ' ὄψιν τὸ ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1914 Βασιλικὸν Διάταγμα περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου 241 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ συστάσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας νόμου 117ΚΔ' κλπ.», προκηρύσσομεν διαγωνισμὸν πρὸς κατάληψιν μιᾶς θέσεως γραμματέως β' τάξεως ἐν τῷ Π' Τμήματι τῆς Γεωργικῆς Οἰκονομίας τοῦ καθ' ἑμᾶς Ὑπουργείου.

Ὁ διαγωνισμὸς ἐνεργηθήσεται ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Ὑπουργείου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἔνω Βασιλικῦ Διαταγματος.

Οἱ βουλόμενοι νὰ διαγωνισθῶσιν ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσι μὲχρι τῆς 17ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. τὸ βραδύτερον κίτην ἐπὶ πεντηκονταλέπτου χαρτοσήμου ἐπισυναπτόντες.

1) Πιστοποιητικὸν περὶ τῆς ἐν τῷ μητρώῳ τῶν ἀρρένων ὀμῆου τινὸς ἢ κοινότητος τοῦ Κράτους ἐγγραφῆς τῶν ἢ ἐπιστημῶν ἀπόσταμα τούτου, προκειμένου δὲ περὶ καταγομένων ἐκ τῶν νέων χωρῶν ἐπίτημον πιστοποιητικὸν τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς περὶ τῆς ἐκεῖθεν καταγωγῆς τῶν.

2) Το πρωτότυπον ἢ κεκυρωμένον ἀντίγραφον, διδακτορικὸν διπλόματος ἢ πτυχίου Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν ἢ Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ ἢ ἄλλου τινὸς ἑμοταγοῦς Πανεπιστημίου.

3) Πιστοποιητικὸν τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς ὅτι ἐξαπλήρωσαν τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν ὑποχρέωσιν ἢ ὅτι ἐξηρέθησαν ἢ ἀπηλλάγησαν ταύτης ἐὰν ἄγωσιν ἡλικίαν στρατεύσιμον ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἀρκεῖ ἡ προσαγωγὴ τοῦ ἀτομικοῦ των βιβλιαρίου.

4) Πιστοποιητικὰ τῶν ἀρμοδίων εἰσαγγελέων τῶν Ἐφετών καὶ τῶν Πλημμελειοδικῶν, ὅτι δὲν καταδικάσθησαν ἐπὶ κακούργηματι ἢ πλημμελήματι ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 22 ἢ τινι τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 456, 457, 461, 462 καὶ 482 παραγρ. I τοῦ ποινικοῦ νόμου ἀναφερομένων πλημμελημάτων καὶ ὅτι δὲν ἐστερήθησαν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν πολιτικῶν των δικαιωμάτων.

5) Γραμματίον ἐμφαίνον τὴν ἐν τινι τῶν ἐν Ἀθήναις δημοσίων ταμείων κατάθεσιν δραχμῶν τριάκοντα δι' ἀμοιβὴν τῶν μελῶν τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς.

Οἱ ἐκ τῶν ὑποψηφίων δημόσιοι ὑπάλληλοι ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀπαλλασσονται τῆς ὑποχρεώσεως, πρὸς ὑποβολὴν τῶν ὑπ' ἀριθμὸν I καὶ 4 πιστοποιητικῶν.

Ἐν τῇ αἰτήσει πρέπει νὰ ἀναφέρεται καὶ ἡ ξένη γλῶσσα, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ὑποψήφιος ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξετασθῆ ὡς καὶ ἡ διεύθυνσις τῆς κατοικίας αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11ῃ Σεπτεμβρίου 1914.

Ὁ Ὑπουργὸς

Ἀνθρ. Μιχαλακόπουλος

ΣΑΑΔΗ.— Ἐνα μοναχὸ μαργαρι-άρι ἔχει καμμιὰ φορὰ μεγαλύτερη ἀξία ἀπὸ μιὰ φουχτα μαργαριτάκια.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Πηγασιδη, Καλάβρυτα. Τοὺς τεκνώνουμε τοὺς στίχους (γράφους σου;) ἐδῶ γιὰ νὰν τοὺς δοῦνε καὶ τοὺς κρίνουνε καὶ ἄλλοι.

Κάλλος πλέριοι,
ὃ λάτρες αἰθέριοι,
τρισαλιά σας,
ἢ κερά σας
σὰν ἰπνόνει,
πῶς παγώνει,
λάβρη, γάβρη
ἢ νύχτα ἢ μαύρη
ποῦ οἱ λύκοι
γιὰ δρολύκι
ἀλυχτάνε,
θὰ σὰς φάνε,
Ἔ, θὰ σὰς φάνε.....

Ναί, θὰ μᾶς φάνε, μαζί σου, καὶ μᾶς οἱ καθαρευσιάνοι, καὶ μ' ὄλο τους τὸ δίκιο. Νά, αὐτὰ κάνετε μερικὰ παιδαρέλια καὶ ὕστερα βρισκοῦμε ὄλο τὸν μ'ελά μας γιὰ χατίρι σας.—κ. Ν. Α. Καβάλλο. Ὅλα τὰ δημοτικιστικὰ βιβλία τὰ βρισκετε στὸ Βιβλιοπωλεῖο Βασιλείου—Κουκλάρα (ἰδ. Σιαδίου 42). Ζητεῖστε τὸν καινούριο κατάλογό του.

ΣΑΑΑΠΙ.— Ἄ σπείρης γαϊδουράγκαθο μὴν ἐλπίζης νὰ δρέψης γιασεμί.

✠

ΣΑΑΔΙΙ.— Ὡ καλέ μου ἀδελφέ. Θαύμαζε τὴν καλοσύνη τοῦ Θεοῦ: Ὁ δούλος του ἔκανε ἓνα ἁμάρτημα καὶ αὐτὸς κοκκίνησε ἀπὸ τὴν γροσχί.

ΥΠΕΡΩΚΕΑΝ'ΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟ'ΙΑ

ΤΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Τὸ ταχύπλοον Ἑλληνικὸν Θαλαμηγόν

ἸΩΑΝΝΙΝΑ,

θέλει ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς (μέσω Καλαμῶν—Πατρῶν) κατ' εἰθέριαν διὰ Νέαν Ὑόρκην τὴν 21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ.

Ἐπίσης τὸ θαλαμηγόν ἀτμόπλοον

ἸΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ,,

θέλει ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς (μέσω Καλαμῶν—Πατρῶν) κατ' εἰθέριαν διὰ Νέαν Ὑόρκην τὴν 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ.

Ἐπίσης τὸ μέγα Ἑλληνικὸν ὑπερωκεάνειον

ἸΑΘΗΝΑΙ,,

θέλει ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς (μέσω Καλαμῶν—Πατρῶν) κατ' εἰθέριαν διὰ Νέαν Ὑόρκην τὴν 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ.

Δι' ἐπιδάτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Πρακτορεῖον Ἑθν. Ἀτμοπλοίας ὁδὸς Ἀπελλοῦ 1. Ἀριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΑΙ : Ἑθνικὸν Πρακτορεῖον Ἑθν. Ἀτμοπλοίας τῆς Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 41 (ἐπισθεν Ἀγίας Τριάδος). Ἀρ. τηλ. 127.

Οἱ θέλοντες νὰ ἀσφαλισῶσι θέσεις ἀνάγκη νὰ δηλώσωσι ἐγκαίρως εἰς τὰ Κεντρικὰ Πρακτορεῖα τῆς Ἑταιρίας καὶ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ἀνεγνωρισμένους ἀντιπροσώπους.

Ὑποστηρίζοντες τὰ Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, ὑποστηρίζετε τὴν Συμριαν ὁδὸν, μεγαλύνετε τὴν Πατριδα ὁδὸν.